

missie Nascholing. Verder werd nog gesproken over de problemen van de contacten tussen huisarts en wijkverpleegster, welke in een speciaal daartoe in het leven geroepen werkgroep worden bestudeerd, over een bespreking van de plannen van het Instituut Gezondheidstechniek T.N.O. met betrekking tot het organiseren van cursussen voor huisartsen over de aan de woningbouw te stellen eisen en verder nog over een aantal beleidskwesities.

Bestuursvergadering van 14 januari 1965

Deze vergadering van het bestuur van het N.H.G. was, in verband met de verplaatsing van het N.H.G.-secretariaat naar Utrecht op 9 februari, de laatste die in het gebouw van de Maatschappij werd gehouden.

Het bestuur uitte zijn grote waardering voor de cursus, cardiologie, door de kliniek van Prof. Durrer georganiseerd in samenwerking met de Commissie Nascholing.

Er werd gesproken over de mogelijkheid en de wenselijkheid het proefschrift van een binnenkort promoverend lid in de serie „Bouwstenen voor de huisartsgeneeskunde” te laten verschijnen. Stenfert Kroese heeft een nieuw financieel voorstel gedaan en is bereid het betreffende proefschrift in de serie op te nemen. Na ampele discussie werd besloten het proefschrift in de serie te laten verschijnen. De consequenties van de nieuwe voorstellen van de firma Stenfert Kroese zullen in het dagelijks bestuur nader worden bestudeerd.

Naar aanleiding van een verzoek van de hoofdredacteur van de „Nederlandse Bibliotheek der Geneeskunde” om de medewerking van het N.H.G. aan deze uitgavenserie, waarover in vorige vergaderingen van bestuur en D.B. al enkele malen is gesproken, werd besloten Bremer aan te wijzen om namens het N.H.G. de redactie van de „Nederlandse Bibliotheek der Geneeskunde” van advies te dienen op het gebied van de huisartsgeneeskunde.

Enkele problemen uit het grensgebied tussen N.H.G. en L.H.V. werden besproken in verband met mededelingen van de N.H.G.-vertegenwoordiger in het Centraal Bestuur van de L.H.V.

In een nabespreking van het N.H.G.-congres 1964 sprak het bestuur zijn waardering uit voor het werk van de Congrescommissie. Door geringe veranderingen in de organisatie van het volgende congres zal de commissie trachten enkele onvolkomenheden weg te werken.

In een aantal mededelingen over het N.H.I. werd het bestuur op de hoogte gebracht van enkele wetenswaardigheden betreffende de inrichting en het personeel van het Instituut benevens van een aantal met de officiële opening verband houdende problemen. De directeur van het N.H.I. deed verslag van besprekingen met de nieuwe Stichting Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, waarmee in de toekomst zeer nauwe samenwerking gewenst zal zijn en van zijn contact met de Landelijke Artsen Cursus Commissie welke de organisatie van de artsencursussen voor huisartsen aan het N.H.I. wil delegeren.

Grote voldoening gaf tenslotte de mededeling, dat het Praeventiefonds een eenmalige subsidie van f 100.000,— voor verbouwing en inrichting van het N.H.I. ter beschikking heeft gesteld.

E. M. Jansen, secretaris

UIT DE CENTRA

Centrum Tilburg

Zoals in het vorige bericht uit het centrum Tilburg — (1964) huisarts en wetenschap 7, 443 — werd aangekondigd, willen wij thans iets uitvoeriger ingaan op de werkwijze van het centrum, sinds het besluit de activiteiten van dit centrum in werkgroepen te bundelen. Destijds werden vijf werkgroepen geformeerd, te weten: twee groepen nascholing, een groep literatuur en praktijkvoering, een groep wetenschappelijk onderzoek en een groep medische psychologie.

Als algemene richtlijn voor de werkwijze van de groepen waren de volgende regels opgesteld: De bijeenkomsten worden bij toerbeurt bij de deelnemers aan huis gehouden; de deel-

nemers dienen zich zoveel mogelijk aan de overeengekomen aanvangstijd te houden; de werkvergaderingen worden geacht in principe maximaal twee uur te duren, zodat men, indien nodig, inderdaad kan weggaan, zonder een deel van de werkvergadering te missen; de bijeenkomsten worden met gepaste strafheid, of zo men wil soepelheid geleid door de groepsleider, dit om te voorkómen dat deze bijeenkomsten zouden onttaarden in gezelligheidsavonden — het glas wijn of anderszins wordt om diezelfde reden eerst ná de eigenlijke bespreking geserveerd; datum, aanvangsuur en eventueel het programma van elke volgende bijeenkomst wordt zoveel mogelijk tijdens de voorgaande bijeenkomst vastgesteld; de gastheer van de avond behoort de overige deelnemers tijdig aan afgesproken datum en uur te herinneren; van verhindering behoort aan de gastheer bericht te worden gegeven; elke werkgroep staat open voor opname van niet N.H.G.-leden in overleg met de centrumvoorzitter; in een speciaal onderwerp bijzonder geïnteresseerde collegae, al dan niet N.H.G.-leden, kunnen met een maximum van twee, voor eenmaal als gast worden geïntroduceerd op een werkgroep-bijeenkomst; speciale werkgroepen, die zich met nascholing bezig houden, worden geacht een deskundige, gewoonlijk een collega-specialist, in hun groep op te nemen.

Teneinde overzicht te kunnen houden van de diverse activiteiten binnen het centrum, worden driemaandelijke bijeenkomsten gehouden van de centrumvoorzitter (tevens secretaris en penningmeester van het centrum), bovendien groepsleider, met de andere groepsleiders. De zojuist en passant vermelde, éénhoofdige bestuursvorm van het centrum Tilburg behoeft wellicht een korte toelichting. Collega De Vries had voor de aanvaarding van het voorzitterschap op het moment van de zeer ernstige impasse, waarin ons centrum toen verkeerde, deze „machtconcentratie” als voorwaarde gesteld, omdat hij meende dat in de wederopbouwfase alleen met behulp van een strakke leiding het beoogde doel zou kunnen worden bereikt. De centrumleden zagen de redelijkheid hiervan in en gingen voorlopig voor de duur van een jaar met deze voorwaarde akkoord. Het contact tussen bestuur en leden werd mede gewaarborgd door genoemde vergaderingen van voorzitter en groepsleiders. Deze laatsten brachten op deze bijeenkomsten verslag uit van de groepsactiviteiten en de onderlinge bespreking van deze verslagen droeg veel bij tot het optimaal functioneren van de werkgroepen. Alle centrumleden en belangstellenden kregen van deze besprekingen telkens een volledig verslag toegezonden, zodat ieder steeds op de hoogte bleef van de activiteiten van het gehele centrum.

Tot zover in grote lijnen de werkwijze van het centrum Tilburg sinds januari 1964. In het hierna volgende zullen wij trachten een overzicht te geven van de activiteiten van de verschillende werkgroepen. Van twee hiervan maakte ondergetekende persoonlijk deel uit; deze verslagen zijn daardoor iets uitvoeriger dan die van de andere groepen, maar het geheel zal hopelijk toch een voldoende duidelijk beeld geven.

Werkgroep wetenschappelijk onderzoek. Het groepsonderzoek heeft in het centrum Tilburg altijd bijzondere aandacht gehad. Enige jaren geleden werd een impetigo-onderzoek verricht, waaraan toen het merendeel der leden deelnam. Hoewel dit onderzoek wetenschappelijk gezien mislukte, resulteerde het in een zeer leerzaam contact met de C.W.O., waarvan destijds verslag werd gedaan in deze rubriek, (1963) huisarts en wetenschap 6, 67. Met behulp van de opgedane ervaringen werden daarna plannen gemaakt om te komen tot een nieuw groepsonderzoek. Als onderwerp werd cystitis gekozen. Aan de hand van literatuuronderzoek en middels diverse besprekingen was het onderzoekerterrein reeds afgebakend tot (symptoomloze) urineweginfecties bij zwangeren. In de algemene malaise-periode van het centrum verslaptte ook de belangstelling voor dit groepsonderzoek, doch toen deze werkgroep werd opgericht, besloot men dit onderzoek weer op te nemen. Tijdens een aantal bijeenkomsten werden de technische problemen besproken rond de uitvoering van dit onderzoek, dat zonder de hulp van een bacterioloog en uitsluitend met eenvoudige de huisarts ter beschikking staande onderzoeksmethoden zou worden verricht. Over vraagstelling en ontwerp-onderzoekformulier werd het advies van de C.W.O. ingewonnen, via welke commissie wij in contact kwamen met collega Ekker

en de heer Van Leeuwen van het Nederlands Instituut voor Praeventieve Geneeskunde en met wier hulp het definitieve onderzoekformulier tot stand kwam. Eind 1964 ging het onderzoek van start; er wordt door vijf collegae aan deelgenomen, zal een jaar duren en naar schatting 250 à 300 gravidiae omvatten.

Werkgroep nascholing neurologie. Deze groep had zich verzekerd van de deskundige medewerking van collega Lie, neurochirurg te Tilburg. Tijdens vijf bijeenkomsten werden door collega Lie enkele voor de huisarts belangrijke neurologische ziektebeelden behandeld, zoals hernia nuclei pulposi, ruggemergaandoeningen, shoulder-hand-syndroom en intracranieële drukverhogende processen. Hij verstond daarbij voortreffelijk de kunst om systematisch de essentiële punten uit anamnese en onderzoek naar voren te brengen, zonder zich te verliezen in uitgebreide theoretische beschouwingen. Enige malen werden ook patiënten gedemonstreerd, waardoor het mogelijk was aan het theoretisch gedeelte een neurologisch practicum te koppelen. Uiteraard werd af en toe aandacht besteed aan de neurochirurgische consequenties van bepaalde aandoeningen, met name de operatie-indicatie en voor wat de hernia nuclei pulposi betreft werd met behulp van dia's de operatietechniek toegelicht.

Werkgroep nascholing pediatrie. Als deskundige voor deze groep trad collega van Zaane, kinderarts te Tilburg, op. De groep functioneerde in grote lijnen als de groep neurologie, met dit verschil dat er geen patiënten werden gedemonstreerd. Ook hier kwamen enige voor de huisarts belangrijke onderwerpen aan de orde, waaronder voeding van zuigeling en kleuter en urineweginfecties bij kinderen.

Werkgroep medische psychologie. Deze groep is tamelijk vertraagd van start gegaan. Niet dat er gebrek aan belangstelling was, maar het vinden van een geschikte deskundige heeft veel moeite gekost. Uiteindelijk kon men zich eind 1964 van de medewerking van Drs. W. Croonen verzekeren, die als psycholoog verbonden is aan een schoolpsychologische dienst, een revalidatiecentrum, enkele kleutertehuizen en een voogdij-instelling voor oudere meisjes; een werkkring die hem herhaaldelijk met huisartsen in contact brengt. Groepsleider en deelnemers achtten hem een geschikte deskundige om een tijdlang als adviseur van de werkgroep te fungeren. Over werkwijze en dergelijke van de groep zijn op dit moment nog weinig gegevens beschikbaar.

Werkgroep literatuur en praktijkvoering. Deze groep legde zich toe op het refereren van boeken en tijdschriftartikelen, alsmede het onder de loep nemen van elkaanders praktijkvoering. Wat de literatuur betreft werden, naast enkele vaste refereer-onderwerpen, zoals toekomst, opleiding en nascholing van de huisarts, een aantal boeken, overwegend van sociologische aard, besproken. Na afloop van de discussie leidde de gastheer de deelnemers van de bijeenkomst door zijn praktijkruimte en gaf een toelichting op zijn werkwijze en stelde zich open voor kritische op- en aanmerkingen.

Tot zover dit verslag over 1964. Rest nog te vermelden dat voor 1965 het aantal werkgroepen is uitgebreid met twee groepen nascholing, namelijk een groep „laboratorium” en een groep „algemene diagnostiek”. Wij stellen ons voor in de nabije toekomst eens uitvoerig verslag te doen van één of enkele werkvergaderingen van één werkgroep, waarvan het besproken onderwerp zich in het bijzonder voor dit doel leent.

G. W. Luger, centrumcorrespondent.

Centrum West-Brabant

Het centrum West-Brabant van het N.H.G. verzamelde in september 1964 zijn enthousiaste leden om werkgroepen te vormen, die gedurende een jaar of langer zullen functioneren. De psychosomatische groep zet het werk voort met een geheel nieuwe bezetting, een andere groep verdiept zich in de dermatologie, terwijl een derde groep zich aan de pediatrie wijdt. Weer een andere groep, met leden uit alle andere groepen, beoefent een zestal avonden de hechttechniek met naald en draad volgens de „no touch”-methode; agraves worden obsoleete dingetjes in West-Brabant!

Een van de meer ervaren leden van ons centrum leidt een groep (5) pas beginnende huisartsen, waarvan ook de echtgenoten een paar avonden meekomen. Praktische en ethische zaken worden hier behandeld, zodat de jonge huisarts zich spoedig in onze kring gaat thuis voelen, terwijl zijn praktijk minder kinderziekten doormaakt zoals wij vroeger met schade en schande doorstonden.

Een groep (6) bespreekt aan de hand van eigen patiënten hoe men zo snel mogelijk op het terrein van de interne geneeskunde tot een juiste diagnose kan komen en hoever men daarmee kan gaan buiten de muren van het ziekenhuis. Een actieve groep (7) beoefent voor het tweede jaar de psychosociale hulp aan eigen patiënten en komt daarbij ook tot voorzichtig gedoseerde onderlinge kritiek. Vervolgens is er een groep (8) zonder consulent, die zich eens per maand met een afgebakend deel van de geneesmiddelenleer bezig houdt en tenslotte een randgroep (9), met ook niet-leden van het N.H.G., die onder leiding van een cardioloog electrocardiogrammen leert lezen.

Al deze groepen zijn nu in volle actie en de resultaten zullen aan het einde van het jaar in een vergadering worden besproken. Een diner met de specialisten en hun vrouwen zal dit jaar van actie besluiten. Ik hoop over de resultaten en hoe deze werden bereikt of waarom ze eventueel niet werden bereikt, nog nader te berichten.

Uit Breda valt nog van een activiteit te gewagen, die de splitsing in groepen zeer goed aanvult. Wij begonnen in september 1964 een huisartsen-koffieurtje op zaterdagmorgen in het goede Hotel de Kroon, waar men nog rustig zit, een parkeerterrein vlakbij heeft en waar een groeiend aantal N.H.G.-leden op deze morgen zonder spreekuur van half twaalf tot half een met elkaar praat. Wij houden het gesprek medisch en ieder brengt wat in op epidemiologisch terrein. Al vaak bleken enkele mazelengevallen geen epidemie te worden, terwijl dat in dezelfde tijd aan de waterpokken wel gelukte. Tot driemaal toe ging er een gastro-enteritis golf rond, telkens met andere begeleidingsverschijnselen, zodat de wens begon te leven bepaalde virusinfecties, die door iedereen worden gezien van een etiket te voorzien. Misschien leidt dit een volgend jaar tot een studiegroep infectieziekten. Sneller dan men het alleen kan uitzoeken kwamen we in dit team op het medicament, waarop de heersende ziekte het beste reageerde.

Zoals we in november over de pernioles praatten, zo zullen we in juni onze koffie drinken bij een gesprek over de hyperhidrosis. Telkens komen moeilijk te genezen ziekten in de huisartspraktijk, zoals stomatitis aphthosa, wratten, chronische gastritis en vele andere ter tafel. Telkens horen we heet van de naald de gevaren van sommige nieuwe geneesmiddelen: de raadselachtige koorts bij een pyelitis-patiënte, welke verdween toen de Furadantine werd gestopt; een malaria-achtig beeld door Aldomet; angstige uren die een collega doorbracht bij het bed van een migraine-patiënt, die tegen zijn advies het middel van de „Margrietdokter” had geslikt en daarvan een tetra-parese kreeg, die slechts langzaam terugging. Het lijkt na vier maanden nuttig andere centra op de mogelijkheden te wijzen van een onderling gesprek op zaterdagmorgen, waarbij het van belang blijkt te zijn om dit buiten de muren van de steeds zo gastvrije ziekenhuiskoffiekamers te houden, terwijl een aantal artsen zich voorneemt een kern te vormen die zelden ontbreekt en altijd op tijd aanwezig is om te voorkomen, dat een toevallig binnelopend N.H.G.-lid niemand vindt en nooit meer komt.

H. G. Gerritsen

RICHTLIJNEN VOOR AUTEURS

Bijdragen worden bij voorkeur tegemoet gezien in machineschrift, in duplo, met toepassing van een brede kantlijn en op ten minste anderhalve regel afstand getypt. Men besluite het artikel met een korte samenvatting.